

Forslag til Finanslov for 2020

(Naalakkersuisoq for Finanser og Nordisk Samarbejde)

Svarnotat

(Naalakkersuisoq for Finanser og Nordisk Samarbejde)

3. behandling**Indledning**

På vegne af Naalakkersuisut vil jeg indledningsvis takke Finans- og Skatteudvalget for udvalgets hurtige behandling af finanslovsforslaget for 2020, og af Naalakkersuisuts ændringsforslag til 3. behandlingen.

Ændringsforslag til 3. behandlingen

Til nærværende 3. behandling har Naalakkersuisut fremsat i alt 90 ændringsforslag til bevillinger og 17 ændringsforslag til tekstanmærkninger. Ændringsforslagene medfører samlet en forbedring af såvel det budgetterede DA-resultat som DAU-resultat på 70,9 mio. kr. for den samlede finanslovsperiode 2020-2023.

Med de fremlagte ændringsforslag er der udsigt til en finanslov for 2020 hvor DA-resultatet udviser et overskud på 49,6 mio. kr. i 2020. For den samlede finanslovsperiode 2020-2023 er der et overskud på 0,3 mio. kr.

Den økonomiske situation

Den økonomiske aktivitet er fortsat høj og forventes at være det i de kommende år. Mange steder i landet er der således mangel på kvalificeret arbejdskraft, hvilket giver reelle flaskehalsproblemer i økonomien. Det er således væsentligt at få gennemført reformer, der kan øge udbuddet af velkvalificeret arbejdskraft for at kunne fortsætte og bygge videre på den gode økonomiske situation. På denne baggrund har det været et væsentligt fokusområde i arbejdet med finansloven for 2020 at håndtere mulige flaskehalse på uddannelsesområdet samt at sikre, at der er incitamentter til at gå fra passiv forsørgelse til beskæftigelse.

På baggrund af den demografiske udvikling vil der være et stigende pres på de offentlige finanser samt sundhedsvæsenets økonomi i de kommende år. Der er blandet andet af denne grund lagt vægt på initiativer, der kan medvirke til sygdomsforebyggelse, samt indledt arbejdet til en fremtidig reform af sundhedsområdet.

Der er på mange måder fortsat gode tider i fiskeriet, hvor der er høje fangster og generelt et højt prisniveau på produkterne. Den biologiske rådgivning for fangst af rejer i 2020 er lidt

højere end i 2019. Der forventes for 2020 et mindre prisfald på rejer, men fiskerisektoren gennemgår fortsat en positiv udvikling og effektivisering og der budgetteres derfor samlet med en mindre forhøjelse på 4,2 mio. kr. årligt af provenuet fra rejeafgifter. Det bør samtidig nævnes, at fangsten af makrel i 2019 har været mindre end forventet. På denne baggrund vurderes det mest reelt at nedsætte det forventede provenu fra afgift på pelagiske fiskearter med 9,2 mio. kr. årligt, svarende til i alt 36,8 mio. kr. over 4 år.

Aftale om finanslov for 2020

Der er indgået en politisk aftale om finansloven for 2020. Aftalen er indgået mellem de to koalitionspartier Siumut og Nunatta Qitornai, samt Demokraatit.

Aftalen indebærer blandt andet, at der med afsæt i aftalen om finansloven for 2020 afsættes 162 mio. kr. over 4 år til at nedsætte selskabsskatten med 5%. I sammenhæng med det vedtagne beskæftigelsesfradrag samt den ændrede aftrappingsstruktur for alderspension er der således igangsat væsentlige tiltag for at sikre gode rammer for vækst og beskæftigelse i de kommende år. Der bemærkes i den forbindelse, at bevillingen til alderspension foreslås forhøjet med yderligere 84 mio. kr. over 4 år på baggrund af den ændrede lovgivning på området.

Der er også i finansloven afsat midler til nye tiltag på uddannelsesområdet. Herunder kan nævnes nye bacheloruddannelser på Niuernermik Ilinniarfik, et ekstra hold på sundhedshjælperuddannelsen samt erhvervsøkonomiuddannelsen på Iisimatusarfik. Samlet set er der afsat 43,7 mio. kr. til disse tiltag over 4 år. Hertil kommer, at der blev afsat 20,7 mio. kr. over 4 år til oprettelse af en maskinmesteruddannelse allerede i Naalakkarsuisuts oprindelige forslag til finanslov. Der er således afsat væsentlige bevillinger til strategiske uddannelsesinitiativer, som forventes at understøtte en fortsat økonomisk vækst og fortsat kapacitetsopbygning i samfundet.

Et andet væsentligt tiltag er arbejdet med henblik på en kommende sundhedsreform. På denne baggrund afsættes der 6 mio. kr. over budgetperioden til en sundhedskommission. Kommissionen skal udarbejde anbefalinger til forbedringer af sundhedssystemet som helhed, herunder særligt om rekruttering, fastholdelse af personale samt samarbejde med Danmark og udlandet.

Der er i finansloven også lagt vægt på at sikre udvikling i alle kommuner. Herunder afsættes der som yderligere bevillinger 5 mio. kr. til afsøgning af muligheder for ekstern finansiering samt tilskud til projektering af vej fra Sisimiut til Kangerlussuaq, 5 mio. kr. udvikling af landbrugsområdet med henblik på øget selvforsyning med fødevarer samt en reserve på 15 mio. kr. til anlæg og akut reovering i mindre byer, bygder og yderdistrikter. Denne reserve forventes udmøntet i samarbejde med kommunerne og i forlængelse af den kommende sektorplan for sundhed.

I det videre arbejde ser Naalakkarsuisut endvidere frem til en ny familiepolitik og de særlige indsats målrettede udsatte grupper i samfundet, der er under planlægning og implementering. Dette vedrører blandt andet en social task force, udvidelse af åbningstid for Tusaannga og oprettelse af østgrønlandsk Tusaannga samt det tværgående grønlandsk-danske arbejde om styrket indsats for udsatte børn og unge.

På kulturområdet sikres der en øget understøttelse af litteraturen samt nye skatteregler med henblik på at gøre det mere attraktivt for udenlandske filmproduktionselskaber at optage film i Grønland. Dette forventes at have positive effekter både i kulturel og erhvervmæssig sammenhæng.

I forlængelse heraf vil jeg på vegne af Naalakkersuisut udtrykke glæde over de tiltag, som det har været muligt at prioritere i aftalen om finansloven for 2020.

Finanslovsaftalen for 2020 bygger videre på finanslovsaftalen for 2019, og der er en klar linje i den førte politik og de prioriterede initiativer. Frem mod finansloven for 2021 skal der således arbejdes videre med initiativer, der understøtter de samme overordnede målsætninger. Herunder skal der fortsat arbejdes for vækst og beskæftigelse, et højere uddannelsesniveau samt økonomisk-, samfunds-, sundheds- og miljømæssig bæredygtighed. Der planlægges således en ny beskæftigelsesstrategi med specialtiltag rettet mod unge uden uddannelse og arbejde. Endvidere forventes der frem mod EM2020 en revision af emballagebekendtgørelsen med henblik på flere valgmuligheder for forbrugerne og bedre miljø samt videre udvikling af landsdækkende affaldshåndtering og energiforsyning.

Finans- og Skatteudvalgets betænkning til 3. behandlingen

På vegne af Naalakkersuisut vil jeg desuden udtrykke tilfredshed med, at Finans- og Skatteudvalget eller et flertal i udvalget, i udvalgets betænkning har indstillet samtlige af de 107 ændringsforslag fremsat af Naalakkersuisut til vedtagelse til 3. behandlingen. Til 2. behandlingen udsatte Finans- og Skatteudvalget sin stillingstagen til 11 ændringsforslag. Ved 3. behandlingen er disse 11 ændringsforslag indstillet til vedtagelse.

Naalakkersuisut har dermed noteret sig, at et mindretal i Finans- og Skatteudvalget ikke har kunnet støtte nogle af Naalakkersuisuts ændringsforslag. Det kan således konstateres, at der ikke er enighed om alle dele af det fremlagte forslag til finanslov. Når man ser på den samlede finanslov er det dog min opfattelse, at der grundlæggende er en politisk enighed om store dele af vort samfunds samlede budget og en fælles forståelse for de udfordringer, vi står over for. Det er muligt, at vi ikke altid er enige om, hvordan konkrete problemstillinger skal håndteres, men de overordnede målsætninger forekommer det generelt, at der er en høj grad af konsensus omkring. Naalakkersuisut skal opfordre til, at vi som samfund og lovgivende forsamling fremadrettet i højere grad fokuserer på de mange ting, der samler os, fremfor for de få ting, hvor vi er uenige.

Naalakkersuisut vurderer således, at partierne, trods alt, langt hen ad vejen er enige om de overordnede målsætninger for den økonomiske politik, som omfatter arbejdet hen imod økonomisk selvåbenhed og fremtidig uafhængighed af bloktilskuddet fra den danske stat. Der er ligeledes nok generelt opbakning bag et synspunkt om, at dette skal nås via gode rammer til at sikre fortsat økonomisk vækst og øget beskæftigelse samt fokus på at forbedre levevilkår for børnefamilier især i lav- og mellemindkomstgruppen, herunder ved tilskyndelse til en sund livsstil. Disse målsætninger har også været pejlemærker i arbejdet med finansloven, og det afspejles i det endelige resultat.

Afslutning

Med det fremlagte forslag til finanslov for 2020 og de efterfølgende behandlinger vil jeg på vegne af Naalakkersuisut udtrykke glæde over indholdet i den finanslov for 2020, som er indstillet til godkendelse.

Det har været Naalakkersuisuts ønske at sikre et bredt flertal bag finansloven. Dette ønske er kun delvis blevet opfyldt, da aftalen om finanslov for 2020 er indgået mellem de to koalitionspartier og Demokraatit. Jeg finder dog, at forhandlingerne er foregået i en god og konstruktiv atmosfære, hvor alle parter fra starten har kunnet fremføre deres ønsker til finansloven og vist forståelse for at komme hinanden i møde.

I forlængelse heraf vil jeg på vegne af Naalakkersuisut gerne takke alle for det arbejde, der har været i forbindelse med de politiske forhandlinger om finanslovsforslaget for 2020.

I en finanslovsproces må der nødvendigvis ske en prioritering, og der kan grundet samfundets økonomiske formåen i sagens natur ikke blive plads til alle ønsker. Når det er sagt, så finder jeg, at det foreliggende finanslovsforslag afspejler en balanceret hensyntagen til såvel de økonomiske som de politiske behov.

Med disse ord ser jeg frem til en positiv og konstruktiv finanslovsdebat her i salen.